

Gemeente Woerden, Bodegraven-Reeuwijk,
Oudewater en Montfoort

Ref. 25009
Datum 28 november 2025
Betreft Voorstel wijziging Governance Ferm Werk

Beste colleges,

Bij de start van de huidige bestuursperiode heeft het bestuur van Ferm Werk besloten om met prioriteit te werken aan de noodzakelijke wijzigingen voor de GR Ferm Werk in verband met de nieuwe Wet op de gemeenschappelijke regeling die per 1 juli 2022 is ingegaan. De GR is eerst alleen op noodzakelijke punten gewijzigd.

Hierna heeft het bestuur het initiatief genomen om nogmaals te bekijken of veranderingen in de governancestructuur wenselijk zijn. Op 30 mei 2024 is er in een gezamenlijke themasessie gesproken over de huidige werking van de GR en verbetermogelijkheden.

Op 10 juli 2025 heeft het algemeen bestuur van Ferm Werk besloten om een voorstel voor de GR tekst van Ferm Werk te laten uitwerken over de Governance van Ferm Werk. Het algemeen bestuur heeft daarbij aangegeven dat het besluit van een duidelijke motivatie dient te worden voorzien.

Op 20 november jl. heeft het algemeen bestuur van Ferm Werk besloten om dit uitgewerkte voorstel aan te bieden aan de colleges van de gemeenten Woerden, Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater en Montfoort.

De colleges wordt gevraagd om in te stemmen en het besluit ook ter instemming voor te leggen aan de gemeenteraden.

Beoogd effect

Het doel van de wijziging is om de rolduidelijkheid van en de verbinding met de gemeenteraden verder te verbeteren. In de praktijk wordt daar de term Governance vaak voor gebruikt. Met deze term wordt in zijn algemeenheid bedoeld: 'het waarborgen van de onderlinge samenhang van de wijze van sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden van een organisatie, gericht op efficiënte en effectieve realisatie van doelstellingen, evenals het daarover op open wijze communiceren en verantwoording afleggen ten aanzien van belanghebbenden'. Teruggebracht naar de rol van gemeenteraden bij samenwerkingsverbanden, gaat het bij Governance om de vier kernbegrippen: 'sturing', 'beheersing', 'verantwoording' en 'toezicht'.

Gevraagd besluit

Het college wordt gevraagd de volgende besluiten te nemen:

- In te stemmen met de wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling Ferm Werk.
- Het besluit voor te leggen aan de gemeenteraad, zodat de aanpassing van de regeling ingaande 19 maart 2026 van kracht wordt.

Hierbij dient de kanttekening te worden geplaatst dat de regeling alleen van kracht wordt als alle colleges en gemeenteraden in meerderheid de genoemde besluiten hebben genomen.

De voorgestelde wijzigingen

A. Schrappen van artikel 6

In het voorstel is artikel 6 geschrapt. Artikel 6 maakt het mogelijk voor het algemeen bestuur om de uitvoering van bepaalde taken (of onderdelen daarvan) te laten uitvoeren door een privaatrechtelijke organisatie Ferm Werk N.V. Dit artikel past niet meer in de huidige Governance discussie. Door het schrappen van de mogelijkheid tot privaatrechtelijke uitvoering houden we taken en verantwoordingslijnen binnen de GR, passend bij verlengd lokaal bestuur.

B. Wijziging in aanwijzing leden algemeen bestuur (artikel 8)

In het voorstel is opgenomen dat de raden twee collegeleden aanwijzen als lid van het algemeen bestuur. In de praktijk gebeurt dit vaak al.

Juridisch gezien is het echter niet toegestaan om de keuzevrijheid van de raad zo ver in te beperken dat zij enkel collegeleden mag aanwijzen voor het AB. Daarom is er in het voorstel voor gekozen om in het derde lid op te nemen dat raden van het tweede lid mogen afwijken door een van de AB leden toch uit het midden van de raad aan te wijzen. Op die manier hebben de raden nog steeds de mogelijkheid om een lid uit hun midden aan te wijzen. Door dit als afwijking op te nemen in het derde lid, wordt duidelijk dat de intentie is twee collegeleden aan te wijzen.

C. Toevoegen artikel raadsadviescommissie (artikel 15a)

De Wgr geeft gemeenteraden de mogelijkheid om het algemeen bestuur te verzoeken een raadsadviescommissie in te stellen. Het is niet noodzakelijk daarvoor een kapstokbepaling in de gemeenschappelijke regeling op te nemen, maar dat kan natuurlijk wel. In dit geval is ervoor gekozen om het wel te doen, omdat de raden daarmee meteen de opdracht aan het algemeen bestuur hebben gegeven om een raadsadviescommissie in te stellen.

De instelling van een raadsadviescommissie geschiedt door het algemeen bestuur. Het kiezen van de leden van de commissie is dan weer aan de raden, waarbij een raad er ook voor kan kiezen niet actief te participeren. Alleen raadsleden kunnen lid zijn.

Doelstelling van de raadsadviescommissie is om raden met elkaar te laten overleggen, bijvoorbeeld over gezamenlijke zienswijzen. De raadsadviescommissie is nadrukkelijk niet bedoeld om de rol van de gemeenteraden over te nemen of om tot besluitvorming te komen. Besluitvorming en sturing blijft bij de individuele raden liggen. Wel kan de raadsadviescommissie een advies geven aan de raden, maar ook aan het algemeen bestuur. Verder kan de commissie een voorbereidende rol hebben in de beleidscyclus.

D. Taalkundige verbeteringen

Het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling wordt meteen aangegrepen om een klein aantal taalkundige verbeteringen door te voeren. Dit betreft de artikelen: 16 lid 2, 24 lid 4 sub a, 29 lid 11.

Motivatie

1. Waarom doen we deze wijzigingen?

- Omdat we de democratische legitimatie willen versterken: raden krijgen meer grip op koers, controle en verantwoording van Ferm Werk.
- We formaliseren wat in de praktijk al grotendeels gebeurt (AB met collegeleden) en voegen een duidelijke schakel toe met de raden via een raadsadviescommissie.
- Door het schrappen van de mogelijkheid tot privaatrechtelijke uitvoering (art. 6) houden we taken en verantwoordingslijnen binnen de GR, passend bij verlengd lokaal bestuur.
- We sluiten beter aan op de Wgr-wijziging van 2022 (raadsadviescommissie).

2. Wat levert het op?

- Duidelijkere sturing en verantwoordelijkheid: het AB bestaat primair uit collegeleden (uitvoerend), terwijl raden via de raadsadviescommissie beter worden betrokken bij kaderstelling en controle.
- Sterkere verbinding met alle gemeenteraden: gezamenlijke oriëntatie en afstemming (bijv. over zienswijzen en P&C-mijlpalen) zonder de autonomie van individuele raden aan te tasten.
- Betere verantwoording en voorspelbare informatievoorziening.
- Juridische en bestuurlijke houdbaarheid: we borgen keuzevrijheid van raden bij benoeming AB-leden en houden uitvoering binnen de publieke structuur.
- Praktisch: minder ruis in besluitvorming, kortere doorlooptijden en meer consistentie in regionale standpunten.

3. Passen de wijzigingen in de dagelijkse praktijk?

- Ja. Veel gemeenten wijzen nu al collegeleden aan voor het AB; de afwijkingsmogelijkheid om een raadslid te benoemen blijft expliciet bestaan.
- Voor de organisatie verandert de dienstverlening aan inwoners niet; het gaat om Governance en informatieprocessen (wie wanneer betrokken is en hoe wordt verantwoord).
- Het schrappen van art. 6 sluit aan bij de huidige uitvoeringspraktijk waarin taken binnen de GR worden gehouden.

4. Passen de wijzigingen bij de bedoeling van de wetgever?

- Ja. De Wgr-wijziging van 2022 beoogt precies dit: sterkere democratische legitimatie via betere kaderstelling, controle en informatievoorziening door en aan de raden.
- De mogelijkheid en stimulans voor een raadsadviescommissie zijn expliciet in de wet voorzien; wij operationaliseren die door in de GR een opdracht tot instelling op te nemen.
- Het uitgangspunt van verlengd lokaal bestuur blijft leidend: bestuurssamenstelling uit deelnemende organen, getrapte verantwoording aan de raden en publieke grip op bevoegdheden en financiën.
- Door de afwijkingsclausule bij de AB-samenstelling blijft de keuzevrijheid van de raad intact, wat in lijn is met de juridische grenzen en de bedoeling van de wetgever.

Gevraagd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met de wijzigingen (zoals hierboven toegelicht en bijgevoegd uitgewerkt). U wordt tevens gevraagd om de gemeenteraden te vragen in te stemmen met de wijzigingen zodat deze per 19 maart 2026 van kracht worden.

Pas nadat en alleen indien alle gemeenteraden in meerderheid het besluit hebben genomen, zullen de wijzigingen per 19 maart 2026 van kracht worden.

Met vriendelijke groet,

Guido Eggermont, secretaris
Namens het algemeen bestuur Ferm Werk

Bijlagen

- a. Aangepaste tekst GR
- b. Aangepaste tekst GR met toelichtingen en zichtbare wijzigingen
- c. Beschrijving verschillende mogelijke commissies conform WGR
- d. Toelichting verordenende bevoegdheid